

PREDAREA INTERDISCIPLINARĂ-ETAPĂ IMPORTANTĂ ÎN FORMAREACOMPETENȚELOR LA ȘCOLARUL MIC. EXEMPLE DIN PRACTICA ȘCOLARĂ

Profesor: Nicoleta-Eugenia Meseșan
Colegiul Național Pedagogic,,Gheorghe Lazăr” Cluj-Napoca

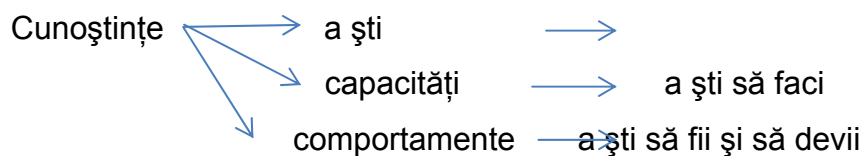
Competența. Delimitări conceptuale

Formarea competențelor-cheie reprezintă finalitatea școlărității obligatorii.

Termenul de competență are numeroase accepțiuni. A migrat ușor dinspre domeniul profesional-tehnic către educație, căpătând valențe complexe în acest domeniu. Proiectarea curriculum-ului pe baza competențelor, vine în întâmpinarea achizițiilor cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora, prin competență, se realizează transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în situații/contexte noi și dinamice

În termeni pedagogici, **competența** este capacitatea elevului de a mobiliza (identifica, activa și combina) un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori pentru a realiza familii de sarcini de învățare. Competența este un potențial care trebuie demonstrat de elev.

Competența presupune:

Competențele generale se definesc pe obiect de studiu, se formează pe durata școlărității și au un grad mare de generalitate.

Competențele specifice sunt definite pe obiect de studiu și se formează pe durata unui an școlar.

Evaluarea competențelor se realizează prin metode și instrumente moderne, trecând de la evaluarea/verificarea a ceea ce știe elevul, la ceea ce știe să facă. Are în vedere:

a) resursele: cunoștințe (a ști), deprinderi-abilități (a face), atitudini/valori (a fi, a deveni)

b) situațiile concrete în care elevul învață și pune în practică acel potențial

Astfel, pentru evaluare pot fi folosite următoarele **instrumente de evaluare**: chestionarul, interviul, observația, analiza documentelor, discuții de grup, jocul de rol, jurnalul, portofoliul, proiectul.

Abordarea interdisciplinară a devenit o preocupare în practica școlară pentru a se ajunge la formarea competențelor.

„Interdisciplinaritatea implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”.(G. Văideanu, 1988).

Abordarea interdisciplinară presupune dezvoltarea capacității de a transfera rapid și eficient cunoștințe, deprinderi, competențe acumulate prin studierea diverselor discipline în vederea rezolvării unor situații problemă.

Interdisciplinaritatea poate fi privită ca o punte între discipline.

Interdisciplinaritatea are numeroase **avantaje**: stimulează realizarea de planificări corelate (corelarea în timp) a predării conținuturilor, la diverse discipline; încurajează colaborarea directă și a schimbului între specialiști în diferite discipline; încurajează pedagogiile active și a metodologiilor participative; ajută la formarea strategiilor de rezolvare de probleme; sunt analizate teme din mai multe perspective; se formează competențe transversale, integrate, cheie și transdisciplinare.

Interdisciplinaritatea presupune abordarea predării din perspectivă integrată.

Predarea integrată are ca referință nu o disciplină de studiu, ci o tematică unitară, comună mai multor discipline.

Pornind de la o unitate tematică, profesorul realizează un design instrucțional, astfel încât să atingă conținuturile din programă în realizarea unor competențe, ținând cont de stilul de învățare al elevului, dar și de stilul personal de predare.

Avantajele predării integrate sunt: angajarea responsabilă a elevului în procesul învățării; cadrul didactic este mediator, facilitator; profunzimea, trăinicia și reactivarea rapidă a cunoștințelor, generate de perspectiva integrată asupra cunoașterii; încurajarea comunicării și a relațiilor interpersonale prin valorificarea valențelor formative ale sarcinilor de învățare în grup.

Dintre **limitele** predării integrate pot fi amintite: timp foarte mult alocat de către profesor în realizarea designului instrucțional; este dificil de corelat întreaga paletă informațională cuprinse în disciplinele de studiu specifice curriculumului la nivele diferite; la nivel gimnazial și liceal, predarea integrată presupune și predarea în

echipe de profesori de specialități diferite ceea ce implică investiție mare de timp și costuri materiale ridicate; se poate pierde coerența în studierea disciplinei de studiu. Deși predarea interdisciplinară a devenit o practică obișnuită pentru elevii claselor pregătitoare și clasa întâi, curriculum-ul pentru celelalte clase, în acest moment, nu este foarte ofertant pentru realizarea unei predări interdisciplinare.

Cu toate acestea, pot fi realizate activități care presupun o abordare interdisciplinară, ca un prim pas în realizarea competențelor-cheie pentru elevii din ciclul primar.

O astfel de experiență am realizat la clasa a doua.

Au fost abordate cunoștințe din domeniile: limba și literatura română, matematică, științe, educație plastică, abilități practice, consiliere, toate studiate sub tema „Dovleci”. S-a ales această tematică fiind apropiată de universul copiilor, dar și în concordanță cu momentul anului când s-a desfășurat activitatea.

S-au urmărit obiective de referință din curriculumul clasei a doua, corelate cu anumite competențe - cheie.

Competențele cheie vizate au fost următoarele:

Limba și literatura română - Comunicare în limba maternă

Matematică și Științe ale naturii - Competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie la îndemâna copiilor

Consiliere - Competențe de relaționare interpersonală și competențe civice

Abilități practice - Sensibilizare culturală și exprimare artistică

Activitatea s-a desfășurat după următorul **scenariu**:

1. Joc de spargere a gheții - **Și eu pot** - Consiliere

Învățătorul are o minge specială (portocalie) pe care scrie **ȘI EU POT**. Fiecare elev își exprimă o aptitudine, o abilitate sau o deprindere pe care o are, când mingea ajunge la el.

2. Prin numărare se formează echipe de elevi.

3. Prin metoda predicțiilor, în echipe, elevii vor realiza o poveste pornind de la cuvintele: dovleac, șoricel, concurs.

4. Se citește povestea *Cel mai mare dovleac din lume* - de Steven Kroll - Limba română

5. Se lucrează diferite fișe cu următoarele sarcini de lucru:

A. Descoperiți, pe fișa dată, cuvintele din poveste (Anexa 1)

B. Realizați o cărticică sau un poster al grupei pornind de la enunțurile: Un dovleac este..., Un dovleac este atât de mare ca..., Un dovleac este rotund ca....Scrieți răspunsurile pe conturul unui dovleac.

C. Colorați literele din cuvântul DOVLEAC respectând cerințele din fișă(Anexa 2)

D. Cât de înalt ești? Matematică - completarea unei fișe de observare și de măsurare a înălțimii fiecărui elev, folosind ca unitatea de măsură dovleci confecționați din carton, fixați pe un suport vertical.

E. Cât cântăresc doi dovleci? Se folosesc trei dovleci reali, de dimensiuni diferite. Se notează de către elevi: Cât cred că poate cântări fiecare dovleac, cât cântărește fiecare, cât cântăresc în total, cât ar trebui să crească dovlecii să fie egali?

F. Realizați Lanterna lui Jack. Fiecare echipă primește un dovleac pe care îl va curăța și apoi îl va transforma într-o lanternă

G. Experiment: Vor arde lumânările în interiorul dovlecilor? Verificați. Motivați.

H. Plantați în ghivece câte trei - patru sămburi de dovleac. Acoperiți cu pământ, apoi udați. Veți urmări periodic evoluția plantelor. Veți completa o fișă de observații.(Științe)

I. Din sămânța de dovleac, realizați o lucrare-colaj. Alegeți singuri tema pe care o veți realiza(Abilități practice)

Evaluarea activității s-a realizat prin întocmirea unui portofoliu. Portofoliul a cuprins fișele realizate în timpul activității, precum și două fișe care au fost realizate ca temă, cu următoarele cerințe: a) Scrie un text de cel puțin cinci enunțuri pornind de la enunțul *Dacă aș fi un dovleac...*b) Caută informații despre utilizarea dovlecilor. Prezintă-le într-o formă preferată.

În evaluare, au fost apreciate: existența pieselor în portofoliu; corectitudinea realizării cerințelor; așezarea în pagină, scrierea corectă(reguli de punctuație, ortografie); aspectul fișelor; încadrarea în timp.

Câteva **concluzii** pot fi formulate la finalul activității: elevii s-au implicat cu mult entuziasm în realizarea activității; profesorul a îndrumat realizarea sarcinilor; sarcinile de învățare au oferit elevilor posibilitatea de-a corela informații din diferite domenii; metodele activ-participative au plasat elevul în centrul activității de învățare; modalitățile de organizare a colectivului de elevi pe echipe și individual au facilitat interrelaționarea, intercunoașterea și autocunoașterea; predarea integrată oferă elevilor posibilitatea grupării informațiilor într-un sistem holistic, asigură durabilitatea celor asimilate, precum și în aplicabilitatea crescută a noilor achiziții.

Consider că beneficiile interdisciplinarității, din perspectiva învățării, sunt foarte multe. Este un deziderat ca acest tip de organizare a activității didactice să se regăsească la toate nivelurile de școlaritate.

Bibliografie

1. Bernat, Simona-Elena, Chis, Vasile, (2002), *Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar*, Cluj, Presa Universitară Clujeană
2. Ciolan, Lucian, (2008), *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom
3. Csorba, D., (2011), *Școala activă. Paradigmă a educației moderne*, EDP.S.A., București
4. ****Creating integrated curriculum: proven ways to increase student learning* / Susan M. Drake, (1998), Thousand Oaks, Corwin Press
5. Ionescu, M.Radu, I., (2000), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
6. Kroll, Steven-*Cel mai mare dovleac din lume* - Scholastic-2004
7. Manolescu M., (2004), *Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar. Teorie și practică*, Universitatea din București, Editura CREDIS
8. *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici"- Program de formare continuă de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar-suport de curs-2013*

Anexe

Anexa 1. Descoperă cuvintele! - Exemple de cerințe

Instrucțiuni: Literele s-au amestecat. Așază - le în ordine și vei descoperi cuvinte din povestea "Cel mai mare dovleac din lume".

CODLVAE _____

CEIRȘOI _____

Anexa 2. DOVLEAC- exemple de cerințe

Colorează literele cuvântului DOVLEAC, respectând cerințele

1. Dacă îți place dovleacul, colorează cu roșu litera D.
2. Dacă nu îți place dovleacul, colorează cu verde litera D.
3. Dacă îți place toamna, colorează cu galben litera O.
4. Dacă nu îți place toamna, colorează cu albastru litera O.